

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ХЕРСОНСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ
АГРАРНО-ЕКОНОМІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ**

ЕКОНОМІЧНИЙ ФАКУЛЬТЕТ

**КАФЕДРА ГОТЕЛЬНО-РЕСТОРАННОГО ТА ТУРИСТИЧНОГО БІЗНЕСУ
Й ІНОЗЕМНИХ МОВ**

**Збірник матеріалів
І Всеукраїнської науково-практичної конференції
«СУЧАСНИЙ СТАН ТА ПОТЕНЦІАЛ РОЗВИТКУ
ІНДУСТРІЇ ГОСТИННОСТІ В УКРАЇНІ»**

23 квітня 2021 року

Херсон

УДК: 640.4

Сучасний стан та потенціал розвитку індустрії гостинності в Україні: зб. матеріалів I Всеукр. наук. – практ. конф. (м.Херсон, 23 квітня 2021 р.) / за ред. доц. Морозової О.С. Херсон : ХДАЕУ, 2021. 327 с.

У матеріалах конференції розглянуто економічні, екологічні та організаційні аспекти розвитку потенціалу підприємств туристичної індустрії та суміжних галузей в умовах світової економічної кризи. Досліджено менеджмент підприємств індустрії гостинності в умовах світової фінансової кризи: виклики й можливості, сильні та слабкі сторони. Висвітлено інноваційні технології та менеджмент якості продукції та послуг готельно-ресторанного, туристичного та рекреаційного бізнесу. Визначено сучасні тренди розвитку внутрішнього та зовнішнього туризму та готельно-ресторанного бізнесу в Україні та світі. Проаналізовано заходи щодо удосконалення маркетингового комплексу підприємств індустрії гостинності.

**Затверджено до друку та поширення через мережу Інтернет
Вченою радою економічного факультету ХДАЕУ
(протокол № 10 від 26 травня 2021 р.)**

Призначено для науково-педагогічних працівників, науковців, докторантів, аспірантів, студентів, представників органів влади, громадських організацій та підприємств.

Матеріали доповідей друкуються в авторській редакції. Автори опублікованих матеріалів несуть відповідальність за їхній зміст, достовірність наведених фактів, посилань тощо.

**© Херсонський державний аграрно-економічний університет
Кафедра готельно-ресторанного та туристичного бізнесу й іноземних мов**

Кирилюк Ірина Миколаївна

к.е.н., доцент

Котик Ірина В'ячеславівна

здобувач вищої освіти першого (бакалаврського) рівня

Уманський державний педагогічний університет імені Павла Тичини

м. Умань

ВПЛИВ ПАНДЕМІЇ НА РОЗВИТОК ВНУТРІШНЬОГО ТУРИЗМУ

Туристична галузь є однією із тих, яка в значній мірі постраждала від наслідків пандемії COVID-19. Обмеження на поїздки та закриття кордонів, проблеми безпеки, пов'язані з поїздками, спалахи вірусу і ризики нових заборон, погіршення економічної ситуації є основними факторами, які негативно впливають на довіру і рішення споживачів туристичних послуг. Через карантинні обмеження українці рідше стали їздити за кордон. Багато туристів, які до пандемії мандрували в інші країни, обрали подорожі Україною. Для задоволення потреб туристів необхідно переосмислити подальший розвиток галузі та шукати нові напрямки створення конкурентоспроможного національного туристичного продукту, здатного максимально задовольнити туристичні потреби вітчизняних туристів.

Державним агентством розвитку туризму окреслено пріоритети державної політики в сфері туризму на 2021 р, зокрема:

- розвиток внутрішнього туризму;
- покращення іміджу України у світі та збільшення кількості туристів з цільових ринків;
- розвиток ділового туризму; підвищення ефективності управління туристичною сферою [1].

Зважаючи на ситуацію на туристичному ринку, туроператори почали активнішу діяльність на внутрішньому ринку. Деякі виїзні туроператори вже відреагували на загрозу власному бізнесу. Зокрема, донедавна майже цілком «зарубіжний» Coral Trevel пропонує тури по Україні, у тому числі в Прикарпаття (з відвіданням Буковелю).

Через пандемію COVID-19 українці були обмежені у виборі літнього відпочинку. Переорієнтація туристичного потоку на внутрішні подорожі є позитивним моментом для розвитку внутрішнього туризму. Проте точно порахувати скільки туристів подорожують Україною неможливо. Адже свої подорожі на Чорне та Азовське моря українці найчастіше організовують самостійно.

За даними компанії мобільного зв'язку «Vodafone Україна» на українських південних курортах в 2020 році значно побільшало абонентів, порівняно з літом 2019 року. Наприклад, у Одеській, Миколаївській та Херсонській областях відповідно до мобільного трафіку, у 2020 році кількість туристів збільшилась на 30%, ніж в аналогічний період 2019 року; на курорті Кирилівка (Запорізька область) мобільний трафік свідчить, що кількість

відпочивальників зросла на 55%; в місті Бердянськ (Запорізька область) курортників, імовірно, на 37% більше, ніж в аналогічні дати 2019 року [2].

Звичайно, рівень ризиковості роботи туристичної індустрії різко зростає під час пандемії. Туризм пов'язаний з ризиками суб'єктів туристичної діяльності у результаті яких виникає можливість зниження конкурентоспроможності туристичного продукту, що у свою чергу, призводить до зменшення попиту на нього, недоотримання очікуваної величини прибутку або понесення збитків підприємством. Тому необхідно враховувати максимальну кількість факторів впливу для можливості ідентифікації реальних ризиків при плануванні господарської діяльності туристичного підприємства.

В Україні сьогодні спостерігається значне відставання у темпах впровадження заходів на підтримку туристичного сектора, що ставить під загрозу конкурентоспроможність галузі на світовому ринку. Вітчизняний туризм потребує впровадження системних заходів для підтримки туристичного бізнесу, збереження робочих місць і джерел доходів населення, розвитку та адаптації галузі до нових умов [3, с.68].

Головна проблема відпочинку в Україні, для туриста – відсутність сервісу, контраст між очікуванням і реальністю. Суттєвим недоліком відпочинку в Україні є відсутність належної інфраструктури. Ще однією перешкодою для розвитку туризму в Україні є неефективне управління. Протягом багатьох років галузь розвивалась самостійно без належної підтримки з боку держави, а законодавча база не відповідає сучасним реаліям.

Вітчизняний туризм потребує впровадження системних заходів для підтримки туристичного бізнесу, розвитку та адаптації галузі до нових умов. Кабінетом міністрів України затверджено «План заходів щодо підтримки сфери культури, охорони культурної спадщини, розвитку креативних індустрій та туризму» в якому передбачено перелік заходів у сфері охорони, відродження та ефективного використання об'єктів культурної спадщини:

- затвердити історико-архітектурні опорні плани з визначенням меж і режимів використання історичних ареалів населених місць;

- переглянути перелік об'єктів культурної спадщини, включених до Попереднього списку всесвітньої спадщини ЮНЕСКО;

- затвердити науково-проектну документацію з визначення меж та режимів використання буферних зон об'єктів всесвітньої спадщини ЮНЕСКО (архітектурного ансамблю Резиденція митрополитів Буковини і Далмації, дерев'яних церков карпатського регіону України та Польщі, Геодезичної дуги Струве);

- розробити та запустити інформаційний ресурс культурної спадщини і культурних цінностей.

Протягом 2021-2023 років у галузі туризму також планується:

- провести дослідження щодо змін та перспектив розвитку ринку туристичних послуг, вивчення існуючих цільових аудиторій;

- запровадити Єдиний туристичний реєстр – національну систему збору та аналізу туристичних даних;

- створити умови для розвитку конференц-індустрії, зокрема створити Державне конференц-бюро;
- створити і впровадити офіційний багатомовний туристичний портал;
- розвивати туристично-інформаційні центри;
- розвивати і популяризувати в'їзний та внутрішній туризм в рамках проекту «Мандруй Україною»;
- реалізувати проект «Туристичні магніти України» [1].

На сучасному етапі успіх у відновленні туризму залежить як від міждержавної, так і державно-приватної співпраці, від зусиль усіх учасників туристичного ринку. Розробка і введення в дію своєчасних, масштабних зусиль і узгоджених механізмів дозволить нівелювати наслідки пандемії COVID-19.

Список літератури

1. Кабмін затвердив план з розвитку туризму в Україні на найближчі роки. URL: <https://www.unian.ua/tourism/news/rozvitok-turizmu-v-ukrajini-2021-plan-zahodiv-z-rozvitku-turizmu-i-kreativnih-industriy-v-ukrajini-novini-11309141.html>
2. Внутрішній туризм в Україні – на підйомі через COVID-19. Чи надовго? URL: <https://www.radiosvoboda.org/a/vnytrishniy-turyzm-v-ukrajini-covid19/30726545.html>
3. Кирилук І. Розвиток туризму в умовах пандемії COVID-19. *Туризм у XXI столітті: виклики та реагування* [Матеріали міжнародної науковопрактичної конференції]. К., 2020. С.67-69.

Красномовець Вікторія Анатоліївна

к.е.н., доцент

*доцент кафедри туризму і готельно-ресторанної справи
Черкаський національний університет ім. Б. Хмельницького
м. Черкаси*

ОСНОВНІ ВИДИ ТУРИЗМУ НА ЧЕРКАЩИНІ

Черкащина – надзвичайно потужний у аспекті розвитку туризму регіон. Знаходячись у центрі нашої країни, Черкаська область має усі шанси, потенціал, а найважливіше – туристичні ресурси для розвитку та перетворення туристичної галузі у одну з найперспективніших галузей регіонального народногосподарського комплексу. Проведений аналіз засвідчив, що вже нині Черкащина є осередком багатьох видів туризму. Зокрема, вже нині тут поширені: спортивний, релігійний, екологічний, водний, військовий, культурно-пізнавальний, гірськолижний, сільський (зелений), лікувально-